

УДК 94:341.485(477)«1932/1933»

Свинаренко Наталія Олександрівна

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8972-0025>

кандидатка історичних наук, доцентка,

доцентка кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних

громадян Харківського національного економічного університету

ім.Семена Кузнеця, Харків, Україна

e-mail:Nataliia.Svynarenko@hneu.net

ПРЕСА ГАЛИЧИНИ 1932-1933 РР. ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ГОЛОДУ В РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

Розглянуто питання поверхневого аналізу змісту преси Галичини у 1932-1933 рр. стосовно висвітлення проблем Голоду на території Радянської України та спроби дати йому історичну оцінку. Доведено, що преса Західної України у 1932-1933 рр. активно повідомляла своїх читачів про хід голоду на території радянської України.

Ключові слова: голод 1932-1933 рр., радянська Україна, часописи, друковані органи УГКЦ, львівська преса.

Проблема опису подій Голодомору 1932-1933 рр.на території радянської України та спроби їх історичної оцінки знайшли своє відображення на шпальтах газет Галичини того часу. *Метою* даної роботи є короткий аналіз змісту преси Галичини у 1932-1933 рр. стосовно висвітлення проблем Голоду на території Радянської України та спроби дати йому історичної оцінки.

Виклад основного матеріалу. До переліку такої літератури треба віднести: одну з найвпливовіших львівських газет «Наш прапор», католицькі видання УГКЦ «Нова Зоря» та «Христос – наша сила»,

провідний і найстаріший часопис «Діло», культурно-просвітницький часопис «Свобода», політично-агітаційний – «За Україну», спортивний – «Гарт», жіночий – «Мета», позапартійні – «Новий час», «Наш клич», «Громадський голос» та ін.

Як приклад, дослідник Володимир Кіт «Роль Української греко-католицької Церкви в допомозі голодуючим УРСР у 1932–1933 роках» (2008) досить детально проаналізував публікації того часу: на сторінках «Нової Зорі» друкувалися статті про голод на Великій Україні: «З «раю», «Страшний голод в ССРСР», «Голод і редукації на Україні», «Нищать українську націю», «Страшні події на Україні», «Биймо в дзвін та тревогу!», «Жахливі вісти з «раю»: 10 мільйонів людей загинуло з голоду», «Всенародне повстання на Вел. Україні?», «Людоїдство на Україні», «Голод на Україні», «Св. Отець голодним в ССРСР», «Безмежне горе і людоїдство на Україні», «Міжнародний Комітет Допомоги голодуючим на Україні та в ССРСР», «Не пускають кореспондентів на Україну», «У Хвилі Народного Горя» та ін.

Дослідник Володимир Кіт, вивчаючи зміст тодішньої церковної преси 1933 р. Українського католицького союзу – «Мета» та «Христос – наша сила», зазначає, що чи не в кожному номері газети «Мета» публікувалася інформація про події, пов'язані з голодом на Україні: «Український Громадський Комітет Допомоги страждальній Україні», «На фронт допомоги Великій Україні», «Україна в передсмертних судорогах», «Картини з большевицького пекла» та ін. На той складний історичний період. Оцінюючи ступінь реалізації національних прав українців, які перебували під владою Польщі, УГКЦ активно цікавилася і життям громадян радянської України. Також, В. Кіт зазначає, що усвідомлюючи розмах цього великого злочину радянської влади у Наддніпрянській Україні, УГКЦ всіляко засуджувала голодомор та повідомляла про це католицьким європейським осередкам у різні країни світу.

У науковій роботі «Львівська українська преса про голодомор в УСРР» (2006) польського історика Роберта Кушнежа розкрито спроби львівської преси спростувати поширений на Заході пропагандистський штамп «більшовицького раю» в Україні. На шпальтах газет розміщувалася інформація про реальне безвихідне пекельне становище українських селян. Проте більшість європейців, завдяки роботі Е. Ерію, під впливом більшовицької пропаганди називав голод в Україні мітичною вигадкою німців.

Подібні факти знайшли своє підтвердження і в інших роботах. Зокрема, на думку Ярослава Папуги «Ставлення Заходу до голодоморів 1932-1933 рр. (за матеріалами львівської преси)» (2011). Матеріали львівської преси дають можливість прийти до висновку, що керівництво більшості європейських країн мало достатньо інформації про Голодомор, однак не хотіло через українське питання погіршувати свою міжнародну політику з Кремлем. Серед великих держав лише політики Німеччини, зазначає Я. Папуга, виступили на захист голодуючих людей, натомість це надало аргументи прихильникам комуністичного режиму, які стверджували, що Голодомор – це нацистська вигадка. Однак ще більші світоглядні зміни відбулися у поглядах тих українців, які піднялися на захист постраждалих співвітчизників. Оскільки проти Москви виступили насамперед праві політичні сили на Заході, то збільшився їх авторитет серед учасників акції порятунку. Посилилося також розчарування в демократичних країнах Заходу, офіційні представники яких фактично проігнорували повідомлення про трагедію.

Висновки. Таким чином, преса Галичини 30-х рр. ХХ ст. є одним з багатьох елементів, котрі допомагають нам побачити ставлення українців (і не тільки) того регіону до одного з найбільших злочинів сталінського режиму. У той час видавалося достатня кількість різнопланових часописів, орієнтованих на різного читача. Ці тексти були орієнтовані на широку

аудиторію читачів. Особливе місце серед неї мали видання УГКЦ. Католицька преса відразу зайняла активну громадську позицію і висвітлювала досить регулярно хід подій цієї страшної історичної події в житті українського народу. Переважно газетні статті про Голодомор 1932-1933 рр. носили яскравий емоційний елемент; повідомляли про кричущі випадки більшовицьких безчинств, особливо за проведення політики колективізації сільського господарства.

UDC 94:341.485(477)«1932/1933»

Svynarenko Nataliia Olexandrivna

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8972-0025>

Candidate of Historical Sciences,

Assistant Professor of the Department of Ukrainian Studies and Language Preparation of Foreign Citizens of KhNEU them. S.Kuznets,

Kharkiv, Ukraine

e-mail: Nataliia.Svynarenko@hneu.net

**PRESA GALICHINI 1932-1933 RR. AS A SUBJECT OF
RESPONSIBLE HUNGER PROBLEMS IN SOVIET UKRAINE**

Reviewed the source of the surface analysis of the press of Galicia in 1932-1933. a hundred times the problems of famine in the territory of Soviet Ukraine and try to give it a historical assessment. It was reported that the press of Western Ukraine in 1932-1933 rr. actively informed her readers about the end of the famine in the territory of Soviet Ukraine.

Key words: famine of 1932-1933, Soviet Ukraine, hour-paintings, other organs of the UGCC, Lviv press.

